

Stelkrampsvaccinering, delegering AKM AS

Innehåll

Stelkrampsvaccinering, delegering AKM AS	1
Syfte och omfattning.....	1
Bakgrund.....	1
Beskrivning.....	2
Praktiskt vid vaccinering.....	2
Roller och ansvar	2
Dokumenthistorik.....	3
Referenser.....	3
Externa styrande dokument.....	3

Syfte och omfattning

Syftet med dokumentet är att beskriva rutiner kring stelkrampsvaccinering på akutmottagningen AS. Dokumentet vänder sig till läkare och behandlingssjuksköterskor. Behandlingssjuksköterskan kan efter teoretisk och praktisk utbildning erhålla delegering att ordinera och ge *påfyllnadsdos* av stelkrampsvaccin. För mer information om se dokument [Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården](#).

Bakgrund

Stelkramp (tetanus) är idag en ovanlig sjukdom i Sverige, enstaka fall förekommer med flera års mellanrum. Stelkramp orsakas av tetanusbakterien som bildar ett kraftigt nervgift. Tetanusbakterien förekommer i jord, varför risk för smitta uppstår när en sårskada kontamineras med jord och smuts.

Under senare år har stelkrampsfall ofta orsakats av sårskador som enligt traditionell bedömning inte ansetts medföra risk för stelkramp, exempelvis enkla skrapsår och

inomhusskador. Adekvat sårbehandling och rengöring samt vaccinering mot stelkramp är av stor vikt för att undvika sjukdomsfall.

Beskrivning

Vid sårskador som misstänks vara förorenade av jord övervägs om patienten är i behov av tetanusprofylax. Vaccinationsstatus hos dessa patienter bör alltid efterhöras. DiTeBooster ges enligt följande:

- 1. Patienten har tidigare erhållit minst fyra doser stelkrampsvaccin**
Om mer än 20 år gått sedan senast erhållen dos ges diTeBooster.
- 2. Patienten har tidigare erhållit tre doser stelkrampsvaccin**
Om mer än 10 år gått sedan senast erhållen dos ges diTeBooster.
- 3. Patienten har fått två doser stelkrampsvaccin**
Om mer än sex månader gått sedan senaste vaccinering ska ortopedjour vidtalas för remiss till infektionsmottagningen för fulldos vaccin. Om mindre än sex månader gått sedan senaste vaccinering ges den tredje dosen som planerat efter sex månader (inget vaccin vid skadetillfället).
- 4. Patienten har fått 1 dos stelkrampsvaccin**
Kontakt med ortopedjour då remiss till infektionsmottagningen behövs för fulldos vaccin och eventuellt immunglobulin (ges om ett dygn eller mer förflutit från skadetillfället, om skadan är kraftigt förorenad och/eller om läkare bedömer att det föreligger en misstänkt förorening som inte går att excidera).
- 5. Patienten är ovaccinerad eller har okänt vaccinationsstatus**
Om läkare bedömer att det finns risk för stelkramp – skickas akut remiss till infektionsmottagningen för immunoglobulin samt fulldos vaccin - grundimmunisering mot difteri och stelkramp

Praktiskt vid vaccinering

Vaccinationen ges i överarmen. En dos = 0,5 ml intramuskulärt. Patienter bör kvarstanna på sjukhusområdet i minst 30 minuter efter vaccineringen för att ha närhet till sjukvård om allergisk reaktion skulle uppstå.

Roller och ansvar

Akutsjukvårdens verksamhetschef ansvarar för att:

- Författningar och lagar följs
- Arbete utförs i enlighet med denna dokumentation
- Dokumentet uppdateras vid behov

MLA för ortopedi på akutmottagningen ansvarar för att:

- Hålla rutinen uppdaterad
- Årlig uppföljning av behandlingssjuksköterskans delegering

Behandlingssjuksköterskans ansvarar för att:

- Följa dokumentet
- Dokumentera enligt gällande rutin
- Informerar ansvarig författare om riktlinjen är felaktig eller behöver uppdateras

Dokumenthistorik

Författare

November 2020: Hannah Eriksson, ST-läkare inom ortopedi och MLA ortopeddelen akutmottagningen. Åse Johansson, utbildningssjuksköterska akutmottagningen

Granskat

November 2020: Charlotte Bjurbo vårdutvecklare, Åse Johansson utbildningssjuksköterska akutmottagningen

Godkänt

December 2020

Jenny Byttner, sektionschef akutsjukvård

Hannah Eriksson, ST-läkare inom ortopedi och MLA ortopeddelen akutmottagningen

Viktor Ekström, avdelningschef akutmottagningen

Anette Skoglund, verksamhetschef akutsjukvård och internmedicin

Giltigt till: december 2021

Referenser

DocPlus: [Delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården DocPlusSTYR-734](#)

Internetmedicin (2020). Sårskador. Hämtat 2020-11-12 från

<https://www.internetmedicin.se/behandlingsoversikter/kirurgi/sarskador/>

Externa styrande dokument

Riksdagen (2020). Patientdatalag (2008:355). Hämtat 2020-11-12 från

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientdatalag-2008355_sfs-2008-355

Socialstyrelsen (2009). Rekommendationer för profylax till vuxna mot difteri och stelkramp. Hämtat 2020-11-08 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rekommendationer-for-profylax-till-vuxna-mot-difteri-och-stelkramp/>

Socialstyrelsen (2018). Socialstyrelsens föreskrifter om behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinera läkemedel, HSLF-FS 2018:43. Hämtat 2020-11-12 från

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2018-10-14.pdf>